

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHẠM VĂN VIỆT HÀ

**THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM
PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CHÈ TẠI THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

Thái Nguyên, năm 2007

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đã được ghi trong lời cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Phạm Văn Việt Hà

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện luận văn “ Thực trạng và những giải pháp chủ yếu nhằm phát triển sản xuất chè tại thành phố Thái Nguyên” tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của những cá nhân và tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Trước hết tôi xin bày tỏ sự cảm ơn đối với Ban giám hiệu nhà trường, Khoa Sau đại học và các thầy, cô giáo Trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh thuộc Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện về tinh thần và vật chất giúp đỡ tôi hoàn thành chương trình học tập và nghiên cứu.

Có được kết quả này tôi vô cùng biết ơn và bày tỏ lòng kính trọng sâu sắc đối với Phó giáo sư, Tiến sỹ Đỗ Thị Bắc người đã nhiệt tình hướng dẫn giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Sở Nông nghiệp & PTNT tỉnh Thái Nguyên, Cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên, lãnh đạo UBND thành phố, phòng Thống kê thành phố, Phòng Tài nguyên và Môi trường, phòng Nông nghiệp & PTNT và đặc biệt là Văn phòng HĐND&UBND thành phố nơi tôi đang công tác đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và viết luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Đảng uỷ, HĐND, UBND và bà con nông dân các xã Tân Cương, Phúc Xuân, Phúc Hà, Tích Lương những người đã giúp tôi trong quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã chia sẻ những khó khăn và động viên tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó./.

Tác giả luận văn

Phạm Văn Việt Hà

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng trong Luận văn	v
Mở đầu.	1
1-Tính cấp thiết của đề tài	1
2- Mục tiêu nghiên cứu	2
3-Đối tượng và Phạm vi nghiên cứu.	3
4-Những đóng góp của Luận văn	3
Chương 1: Tổng quan tài liệu nghiên cứu và phương pháp nghiên cứu	5
1.1-Cơ sở khoa học	5
1.1.1-Vài nét về cây chè và vai trò của cây chè với đời sống con người	5
1.1.2-Các nhân tố ảnh hưởng đến sản xuất chè	8
1.1.3-Những chỉ tiêu đánh giá về phát triển sản xuất chè	15
1.2- Phát triển sản xuất chè trên thế giới và ở Việt Nam	18
1.2.1-Phát triển sản xuất chè trên Thế giới	18
1.2.2-Phát triển sản xuất chè ở Việt Nam	19
1.2.3 – Tình hình sản xuất chè ở Thái Nguyên	
1.3-Phương pháp nghiên cứu	26
1.3.1-Các phương pháp nghiên cứu	26
1.3.2-Phương pháp phân tích	31
Chương 2: Thực trạng phát triển sản xuất chè ở Thành phố Thái Nguyên	33
2.1 Đặc điểm của địa bàn nghiên cứu	33
2.1.1 Điều kiện tự nhiên.	33
2.1.2 Đặc điểm kinh tế - xã hội.	38

2.1.3-	Tình hình một số ngành kinh tế của Thành phố Thái Nguyên	43
2.1.4-	Đánh giá những thuận lợi và khó khăn trong quá trình phát triển sản xuất của Thành phố Thái Nguyên	48
2.2-	Tình hình phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	52
2.2.1-	Diện tích và cơ cấu giống	52
2.2.2-	Sản xuất chè nguyên liệu	52
2.2.3-	Về kỹ thuật thâm canh	57
2.2.4-	Về kỹ thuật chế biến và tiêu thụ sản phẩm	58
2.2.5-	Về chuyển giao tiến bộ kỹ thuật	61
2.2.6-	Về tiêu thụ chè	61
2.2.7-	Công tác phát triển HTX chè	63
2.2.8-	Chính sách khuyến nông	63
2.2.9-	Thực hiện chính sách và đất đai	65
2.3-	Đánh giá chung tình hình phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	65
2.3.1-	Những mặt đạt được	65
2.3.2-	Những mặt còn hạn chế	66
2.3.3-	Nguyên nhân ảnh hưởng đến phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	66
Chương 3:	Định hướng và những giải pháp chủ yếu nhằm phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	69
3.1	Những quan điểm, căn cứ về phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	69
3.1.1	Những quan điểm về phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	69
3.1.2	Những căn cứ	69
3.2	Định hướng, mục tiêu phát triển sản xuất chè của thành phố Thái Nguyên đến năm 2010	70
3.2.1	Định hướng phát triển sản xuất chè	70
3.2.2	Mục tiêu phát triển sản xuất chè	71
3.3	Những giải pháp chủ yếu nhằm phát triển sản xuất chè ở thành phố Thái Nguyên	72
3.3.1	Quy hoạch vùng sản xuất chè	72

3.3.2 Cơ cấu giống và kế hoạch mở rộng diện tích, năng suất chất lượng và sản xuất chè nguyên liệu	72
3.3.3 Ứng dụng và chuyển giao tiến bộ khoa học công nghệ	75
3.3.4 Xây dựng hệ thống quản lý, kiểm tra, giám sát, đánh giá chất lượng	76
3.3.5 Tăng cường hoạt động thông tin thị trường và xúc tiến thương mại để tiêu thụ sản phẩm	77
3.3.6 Tăng cường xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật ở vùng chè	78
3.3.7 Giải pháp về các chính sách phát triển sản xuất	79
Kết luận	83
Kiến nghị	84
Danh mục tài liệu tham khảo .	
Phụ lục	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CHỮ VIẾT TẮT	CHỮ VIẾT ĐẦY ĐỦ
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
HTX	Hợp tác xã
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
LĐNN	Lao động nông nghiệp
KD	Kinh doanh
CNH-HĐH	Công nghiệp hoá- Hiện đại hoá
ĐVT	Đơn vị tính
NN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
SL	Số lượng
SP	Sản phẩm
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TBD	Thái Bình Dương
ATK	An toàn khu
BQ	Bình quân
LĐ	Lao động
NLNTS	Nông lâm nghiệp thuỷ sản
Tr. Đ	Triệu đồng
đ	Đơn vị tính đồng Việt nam
HĐND	Hội đồng nhân dân
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC CÁC BẢNG TRONG LUẬN VĂN

	Trang
Bảng 1.1: Tình hình sản xuất và xuất khẩu chè ở Việt Nam	22
Bảng 1.2: Diện tích chè hiện có của tỉnh Thái Nguyên phân theo đơn vị hành chính	24
Bảng 1.3: Diện tích chè cho sản phẩm của tỉnh Thái Nguyên phân theo đơn vị hành chính	25
Bảng 1.3: Sản lượng chè của tỉnh Thái Nguyên phân theo đơn vị hành chính	26
Bảng 2.1: Tình hình đất đai của thành phố Thái Nguyên năm 2004-2006	36
Bảng 2.2: Diện tích đất nông nghiệp của thành phố Thái Nguyên chia theo đơn vị hành chính	36
Bảng 2.3: Tình hình nhân khẩu và lao động của TP Thái Nguyên năm 2004- 2006	39
Bảng 2.4: Cơ sở vật chất kỹ thuật của thành phố Thái Nguyên năm 2004-2006	41
Bảng 2.5 : Kết quả sản xuất ngành nông nghiệp ở thành phố Thái Nguyên năm 2004-2006	44
Bảng 2.6: Diện tích, năng suất, sản lượng một số cây trồng chủ yếu ở thành phố Thái Nguyên năm 2004-2006	45
Bảng 2.7: Kết quả sản xuất kinh tế nông thôn ở thành phố Thái Nguyên năm 2004-2006.	46
Bảng 2.8: Tình hình giàu nghèo ở thành phố Thái Nguyên năm 2004-2006	49
Bảng 2.9: Diện tích chè trên địa bàn thành phố Thái Nguyên năm 2006	53
Bảng 2.10: Diện tích, năng suất, sản lượng chè kinh doanh trên địa bàn	54

thành phố Thái Nguyên

Bảng 2.11: Chi phí sản xuất trên 1 ha chè kinh doanh trên địa bàn thành phố Thái Nguyên năm 2006	55
Bảng 2.11: Chi phí sản xuất trên 1 ha chè KTCB trên địa bàn thành phố Thái Nguyên năm 2006	56
Bảng 2.13 : Diện tích, năng suất, sản lượng chè ở thành phố Thái Nguyên qua các năm 2004-2006	58
Bảng 2.14 : Hình thức chế biến chè ở thành phố Thái Nguyên	60
Bảng 2.15: Kết quả chuyển giao khoa học kỹ thuật trồng chè giai đoạn 2004-2006 trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	62
Bảng 2.16: Hình thức, hình thái tiêu thụ sản phẩm chè trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	63
Bảng 2.17 : Kết quả và hiệu quả trên 1 ha chè kinh doanh của các loại hộ năm 2005-2006	68
Bảng 3.1: Kế hoạch trồng mới chè 2007 – 2010	73
Bảng 3.2: Kế hoạch trồng phục hồi chè 2007 - 2010	74
Bảng 3.3: Kế hoạch diện tích, năng suất, sản lượng chè kinh doanh giai đoạn 2007-2010	74

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Chè là cây công nghiệp dài ngày có nguồn gốc ở vùng nhiệt đới và á nhiệt đới, là cây trồng xuất hiện từ lâu đời, được trồng khá phổ biến trên thế giới. Đặc biệt là một số quốc gia khu vực châu Á như Trung Quốc, Nhật Bản, Việt Nam...Nước chè là thức uống tốt, rẻ tiền hơn cà phê, ca cao, có tác dụng giải khát, chống lạnh, khắc phục sự mệt mỏi của cơ thể, kích thích hoạt động của hệ thần kinh, hệ tiêu hoá và chữa được một số bệnh đường ruột. Đặc biệt chất Tanin trong chè có khả năng hút chất phóng xạ, do đó nó còn chống được một số bệnh do các chất phóng xạ gây ra [4]. Chính vì các đặc tính ưu việt trên, chè đã trở thành sản phẩm đồ uống phổ thông trên toàn thế giới. Hiện nay đã có trên 40 nước trên thế giới sản xuất chè, trong khi có trên 200 nước tiêu thụ chè. Đây chính là một lợi thế tạo điều kiện cho việc sản xuất chè ngày càng phát triển [6].

Việt Nam là một nước có điều kiện tự nhiên thích hợp cho cây chè phát triển. Chè có lịch sử phát triển trên 4000 năm, cây chè ở Việt Nam cho năng suất, sản lượng tương đối ổn định và có giá trị kinh tế. Tạo nhiều việc làm cũng như thu nhập cho người lao động, đặc biệt là các tỉnh trung du và miền núi. Với ưu thế là một cây công nghiệp dễ khai thác, nguồn sản phẩm đang có nhu cầu lớn về xuất khẩu cũng như tiêu dùng trong nước, cây chè được coi là cây trồng mũi nhọn, một thế mạnh của khu vực trung du và miền núi [14].

Thành phố Thái Nguyên là một thành phố trung du, miền núi Bắc Bộ, được thiên nhiên ưu đãi một hệ thống đất đai và điều kiện khí hậu thời tiết khá thích hợp cho việc phát triển cây chè. So với các huyện trong tỉnh, thành phố có diện tích chè khá lớn được phân bố chủ yếu ở các xã phía Tây, với vùng trọng điểm là các xã: Tân Cương, Phúc Trìu, Phúc Xuân, Thịnh Đức. Hiện